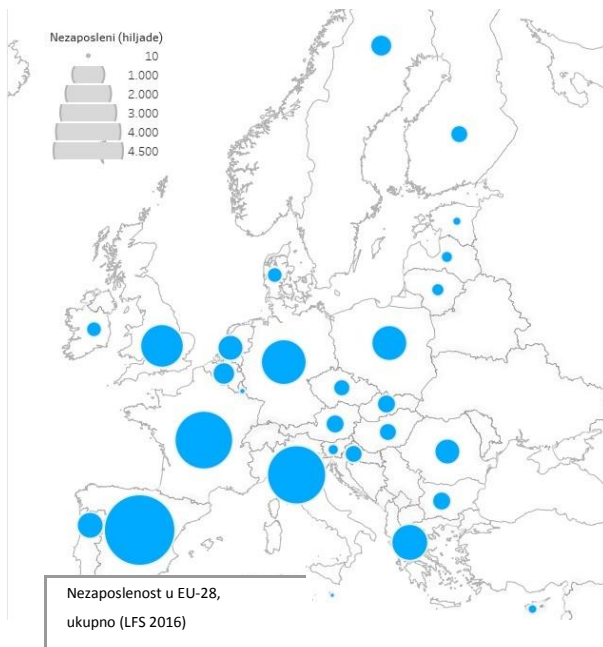

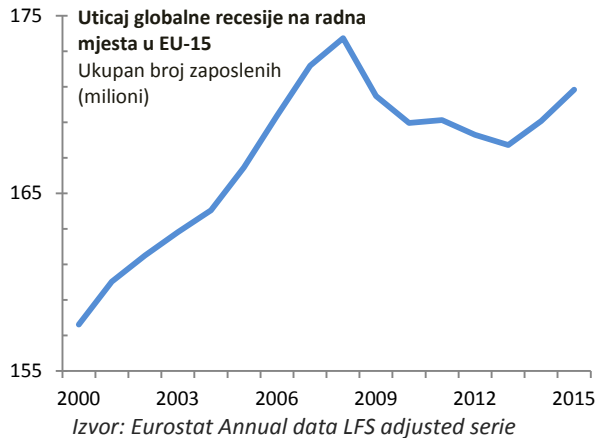
Politika obrazovanja odraslih u Evropskoj uniji

Fokus na pametnom, održivom i uključivom razvoju

Nezaposlenost ne predstavlja izazov samo za zemlje zapadnog Balkana. U 2016. godini u Evropskoj uniji bilo je više od 20 miliona nezaposlenih osoba, sa izraženom nezaposlenošću kod mlađih kategorija stanovništva koja se više nego udvostručila u proteklih 20 godina. Nedostatak poslova, smanjenje potražnje, nedostatak vještina samo su neki od izazova sa kojima se suočavaju nezaposleni nakon što je u 2007/09 evropska ekonomija ušla u duboku recesiju koja je smanjila realni BDP za 4 procenta i prouzrokovala gubitak od 4,7 miliona radnih mjesta u prve dvije godine krize.

Odgovor na krizu je bio brz i odlučan. U decembru 2008. godine EU je pokrenula Evropski plan obnove, koji je pored mjera na stabilizaciji finansijskog sektora, oporavka i reforme bankarskog sektora, imao za cilj povratak povjerenja u ekonomiju kroz strateške mjere usmjerene da podrže biznise i tržište rada. Iako je odgovor EU bio veoma brz, zbog velikog gubitka radnih mjesta mnoge zemlje članice ni do danas nisu uspjele dostići broj zaposlenih iz perioda prije krize.

Evropska unija je na izazove globalne recesije odovorila **Strategijom za pametni, održivi i uključivi rast** (Europa 2020) u kojoj je cjeloživotno učenje i razvoj vještina stanovništva prepoznala kao ključni element u odgovoru na ekonomsku krizu i izazove starenja stanovništva. Početkom 2008. godine Evropski parlament donio je Rezoluciju o obrazovanju odraslih pod naslovom: "*Nikad nije kasno za učenje*" u kojoj je pozvao države članice da promovišu sticanje znanje i razvoj kulture cjeloživotnog učenja. Sredinom iste godine Vijeće Evropske unije donijelo je zaključke o obrazovanju odraslih kojim se po prvi put uspostavlja set zajedničkih prioriteta u sektoru obrazovanja odraslih i kojim se otvorio put prema intenzivnoj kooperaciji u Evropi u ostvarivanju specifičnih mjera koje su imale za cilj povećanje participacije i podizanje kvalitete obrazovanja odraslih.¹ U **Europa 2020** definisano je nekoliko vodećih inicijativa kao što su:

- **Agenda za nove vještine i poslove** koja poziva zemlje članice da osiguraju sticanje vještina potrebnih za buduće učenje i tržište rada kroz osnovno, stručno i visoko obrazovanje, a takođe i kroz obrazovanje odraslih;
- **Evropska platforma protiv siromaštva** predlaže razvoj inovativnog obrazovanja za siromašne zajednice kako bi se smanjio uticaj pada ekonomske na povećanje siromaštva širokih razmjera;
- **Unija inovacija** koja promoviše izvrsnost u obrazovanju i razvoju vještina da bi se osigurao budući rast iz inovacija u proizvode, usluga i biznis modela u Evropi koja se suočava sa starenjem stanovništva i konkurencijskim pritiscima izrastajućih ekonomija.

Odmah po usvajanju strategije, Vijeće Evropske unije donijelo je nekoliko zaključaka i odluka u kojima je naglašeno da proširivanje pristupa za obrazovanje odraslih može kreirati nove mogućnosti za aktivnu inkluziju i veću socijalnu participaciju.² U smjernicama za politiku zapošljavanja zemalja članica, EU je tražila da se promovišu efektivni podsticaji za cjeloživotno učenje onih koji se nalaze unutar i izvan zaposlenosti i koji

¹ Zaključci Vijeća EZ OJ C 140, 6.6.2008.

² Zaključci Vijeća EU OJ C 135, 26.5.2010.

bi osigurali da svaka odrasla osoba ima priliku za re-trening i da napreduje jednu stepenicu naprijed u svojim kvalifikacijama.³

U cilju da se suoči sa kratkoročnim i dugoročnim posljedicama ekonomske krize, Evropska unija je prepoznala potrebu da odrasle osobe redovno poboljšavaju svoje lične i profesionalne vještine i kompetencije. Obzirom na nestabilnost tržišta rada i potrebe za smanjenjem rizika od socijalne isključenosti ovo se posebno odnosi na osobe sa slabijim vještinama i slabijim kvalifikacijama, ali podcrtavajući da i visoko kvalifikovane osobe mogu imati značajne koristi od cjeloživotnog obrazovanja. Vijeće EU krajem 2011. donijelo je rezoluciju o obnavljanju **Evropske agende za obrazovanje odraslih**,⁴ u kojem se poziva da se agenda treba gledati u kontekstu **dugoročne vizije za obrazovanje odraslih do 2020. godine** koja će nastojati da poveća sektorski profil obrazovanja odraslih uopšte, a posebno kroz:

1. **povećanje mogućnosti za odrasle**, bez obzira na spol, njihove lične i porodične uslove, da pristupe visokokvalitetnim mogućnostima za učenje u bilo kojem periodu njihovog života, da bi podstakli lični i profesionalni razvoj, osnaživanje, veću zapošljivost i aktivnu participaciju u društvu;
2. **razvijanje novog pristupa obrazovanju odraslih** i treningu koji će se fokusirati na ishode učenja i odgovornosti i autonomiju osobe koja uči;
3. **podsticanje veće svjesnosti među odraslim osobama** da je učenje doživotni poduhvat koji trebaju ostvarivati u redovnim intervalima tokom njihovog života, a posebno tokom perioda nezaposlenosti ili tranzicije u karijeri;
4. **ohrabrivanje razvoja efektivnog sistema smjernica** za cjeloživotno učenje i integrisanih sistema za validaciju neformalnog i informalnog učenja;

osiguranje sveobuhvatnog

³ Odluka Vijeća EU OJ L 308, 24.11.2010.

⁴ Rezolucija Vijeća EU OJ C 372, 20.12.2011.